

ljejo vrata na koru ter se odprejo. Koj na to čujejo, kako nekdo tiho tava po koru.

„Imamo ga ptička“, si mislijo, pa nastavijo oprezno puške in ogledujejo bistro, kam pojde namišljeni zločinec. Pa glejte si no! Kdo naj izrazi njih čudo?! Zločinec ni bil človek, nego bila je škofova opica, ki je uha-jala iz škofovega dvorca skozi priprta vrata v cerkev in uganjala tukaj svoje burke.

Strme opazujejo stražniki, kako poredna opica, prišedši s kora v cerkev, poskoči na oder, pa zgrabi za čopič, ga v barvi omoči pa hlastno potegne po podobi! Opazila je bila čez dan slikarja pri delu, in zdaj ga je prišla nerodno posnemat.

Drugi dan je izvedel razsrjeni slikar, da nima opraviti s hudobnim človekom, marveč z nagajivo, neumno opico.

* * *

Žal, da se jezimo večkrat tudi mi, ne vede, zakaj. Žal, da peklena opica — satan, često omadežuje in grdo ognusi prelepo podobo naše duše. Ali si pa prizadevamo, da zasačimo in se obranimo te nam sovražne opice.

Ti, ki rad posnemaš Burlamacchija v srdcu, posnemaj ga tudi v skrbi!

To je bilo . . .

To je bilo, to je bilo,
ej, kaj pravil bi vam, kdaj!
Neprestano na zemljici
je cvetel dehteči maj.

In ljudje so bili dobri,
greha nihče ni poznal,
oj, zato pa tudi snežec
nikdar ni na zemljo pal.

A hudobec nagajivi
greh zanesel je na svet,
z njim je prišla kruta zima,
beli snežec, mrzli led . . .

Sokolov.

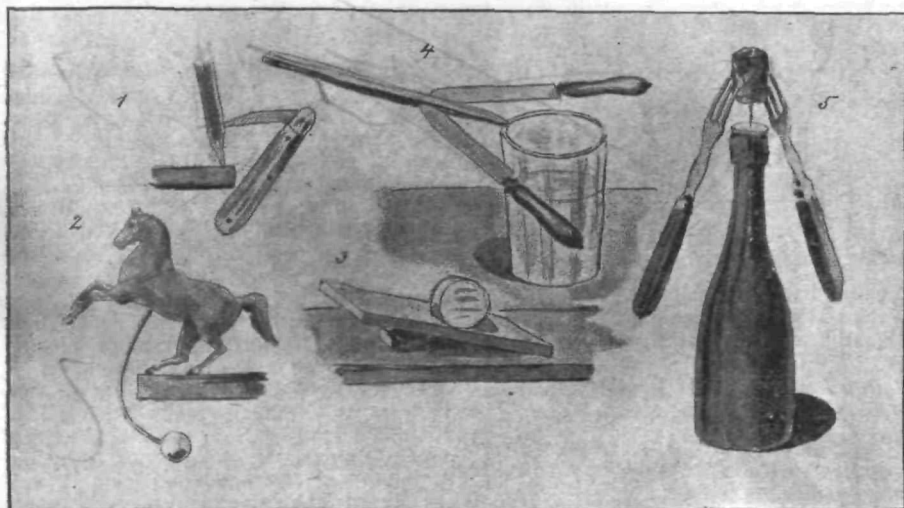
Koristna zabava.

(VII. Težišče.)

Da so poizkusi o težišču res mnogovrstni in zanimivi, kakor smo trdili zadnjič, se lahko sam prepričaš:

V nepretratek svinčnik ali v primerno leseno palčico (Sl. I.) vbôdi pošev konico rezila žepnega noža, pa poizkušaj nožev držaj toliko časa nagibati, dokler ne najdeš ravno-

težja s tem, da postaviš svinčnik ali palčico ob robu mize ali konec svojega prsta. Ko bosta obstala svinčnik in nož v ravnotežju, to je, da ne bosta padla, se ti je poizkus posrečil. Vzrok: težišče leži v noževem držalu in sicer navpično od one točke navzdol, kjer je svinčnik oprt na mizi ali prstu. — Istotako je pri naslednjem poizkusu. (Sl. 2.) Konjiček stoji le na dveh nogah, se vzpenja kvišku ob robu mize. Tu je težišče v krogli na konci dosti močne žice, ki je v konjičkovem trebuhu pritrjena. Kaj sličnega napraviš tudi lahko iz voska.

Št. 4.

Vsi veste, da po gladki strmini zdrči gladko zlasti okroglo telo, n. pr. valj, krogla navzdol. Poizkus (Sl. 3.) pa vam pokaže, da se bo včasih tako telo celo zavrtelo navzgor in potem na strmini mirno obstalo. Vzemimo kratko desko in jo na enem koncu podložimo, tako da bo visela nekoliko strmo. Položimo na njo okroglo škatlico n. pr. od zdravil. Takoj bo zdrčala navzdol. Zdaj pa pritrđimo znotraj v škatlici samo na eni strani kaj težkega, n. pr. košček svinca ali kak težji denar, pa poizkusimo na strmini še enkrat. Škatlica ne bo več hitela navzdol, ampak bo obstala mirno, ker bo ona enostranska teža zavirala gibanje. Celo navzgor se bo škatlica zasukala, če jo tako položiš, da bo obteženo mesto bolj proti vrhu, vendar nagnjeno proti strmini. Vzrok: V okroglih telesih je težišče v sredi; s tem pa, da si obtežil škatlico na eni strani, si premaknil tudi težišče.

Jako zanimiv je naslednji poizkus. Vzame se ploščnat kos lesa, primerna trska. V njo se ob dveh nasprotnih ožjih robih zasadita dosti globoko dva enaka namizna noža, nekako tam, kjer je prva tretjina deščice. Če položimo zdaj konec trske na rob kozarca, bosta noža in trska ostala v ravnotežju, kakor kaže slika (št. 4). Seveda na prvi hip se to ne bo posrečilo, ker ni lahko koj zadeti velikost kota, v katerem morata biti noža drug proti drugemu, morda bo treba tudi premeniti mesto, kjer sfa ubodena. Če bomo malo potrpežljivi, se nam bo poizkus kmalu posrečil. Vzrok: težišče je v podporišču, t. j. v koncu trske, ki sloni na robu kozarca.

Še en enako zanimiv poizkus. Pritrđi dvoje enako velikih in enako težkih vilic v zamašek iz probkovine (Slika 5.) in ubōdi v sredo zamaška iglo. Če položiš zdaj vrh grla stekl nice n. pr. dosti velik kovan denar, n. pr. goldinar ali kako drugo kovinsko ploščico, in postaviš zamašek z iglo in vilicami na vrh, tedaj bo vsa ta priprava v lepem ravnotežju obstala in to tudi, če bi vilice pogнал v okrožno gibanje, se ti ne bo podrla, ko bi b'lo vrtenje še tako hitro. Za poizkus se lahko vzame tudi več vilic. Poglavitno je, da jih vtak-

nemo v zamašek tako, da so od navpičnice v enakih kotih ubodene. Vzrok ravnotežju pri tem poizkusu je v tem, da je težišče v navpičnici, ki gre skozi sredo zamaška in leži še nižje kakor točka, v kateri so zamašek in vilice podprte. Ta poizkus se tudi lahko tako izpremeni, da se pritrdi igla v -amašek, s katerim se zamaši steklenioa in se na pokončno konico igle postavi ona priprava z vilicami.

I. D.

Modrost v pregovorih, domačih in tujih.

1. Bahač.

Mlad bahač, star berač.

Kdor se rad baha, navadno tudi rad zapravlja; odtod beračija na stara leta.

Velik v bahanju, majhen v dejanju.

Veliko kokodajc, malo jajc.

Baharija cvete, a ne dozori (ne prinese sadu.)

Istinito veliki moške delajo skromno in na tihem; čim manj se hvalijo sami, tem bolj jih hvalijo njih dela.

Bahačev petelin pač poje, pa se nihče ne zmeni zanj.

Velik bahač, slab pomagač.

Bahač in razgrajac nista junaka.

Smrt pobira bahače in berače.

Vsako mora umreti.

Marica, učenka III. razr. na c. kr. vadnici v Ljubljani; Pungtraf Matej, Košir Jos., Gregorec Peter, Hribar Andrej, Slavec Ign., učenci v Kamniku; Plevčak Mar., učenka pri čč. šolskih sestrah v Mariboru; Kolarič Micka, Ostrc Micka in Antonija, Slekovec Micka in Alojzija, Rozman Jožefa, Stuhec Malika, učenke V. razr. pri Sv. Križu blizu Ljutomera; Vizjak Štefka, učenka v Ljubečni; Anka Jezovšekova, učenka na Vranskem; Janežič Al., Dacer Pavla, učenki III. raz. Matkovič Mar., učenka IV. b. razr. pri čč. uršulinkah v Ljubljani; Svetic Barbara, Sršen Julika, Mohorič Metka, učenke pri čč. šolskih sestrah v Repnjah; Dajčbauer Jože, učenec v Svetinjah; Grašek Slavko, učenec IV. razr. v Kamniku; Jelovšek Anica, Jelen Kristina in Milica, Potočnik Mar. in Francka, Jankovič Pepika, gojenke pri čč. uršulinkah v Škofiji Loki; Langerholc Mar., dekle v Virmašah pri Škofiji Loki; Kutin Ivan, v Zatočinu; Kuralt Alojzij, učenec III. razr. v Ljubljani; Mahorič Emica, v Ptujju.

Oboje so prav rešili: Ojstriš Pepca in Cenka učenki v Ljubljani; Gregorc Albin, prvošolec v Novem mestu; Vranjek Marica, Lorber Vekoslava, Zemljak Anica, Zdolšek Zalika, učenke pripravnice v zavodu čč. žolskih sester v Mariboru; Zakrajšek Urška, Jančigaj Mar., Mačkovšeg Fanči, Kanduč Janja, Kene Zinka, Pristavec Ivanka, Mandelj Aneta, Peterlin Marica, Perko Justina, Javoršek Dorica, Verbič Vekoslava, Rotar Julči, Kalinšek Fr., Kobel Minka, Drnovšek Fani, Kuchler Dragica, Novak Lea, Cepuder Slavka, Tomažič Ema, Mlinar Fani, Čuk Ivanka, Mejak Rozi, Strašek Ivanka, Cerar Elči, Konjar Pavla, Pok Mici, Podboj Rezika, Hirschmann Anica, Pečirer Anica, Žibert Fr., Šustar Toni, Kokot Milka, Svetličič Milica, Žumer Lina, Pečkaj Mici, Gabršek, Zlatka, Elsner Milka, Vončina Angela, Ažman Anica, Ferenčak Angelica, Jug Mar., Cerar Ivanka, učenke VIII. razr., Trtnik Olga in Alma učenki V. razr. v Lichtenturničnem zavodu; Logar Iv., učenka IV. b. razr. pri čč. uršulinkah v Ljubljani.

Rešitev naloge v št. 1.

$\frac{3}{5}$ popra = pop	} poprtnik
$\frac{1}{6}$ redkve = r	
$\frac{5}{7}$ smodnika = nik	
$\frac{1}{8}$ tropotca = t	

Odgovetka uganke v št. 1.

Ako se da eno jabelko sinu, eno očetu, eno pa očetovemu očetu.

Prav so uganili: Kolarič Fr., Klemenčič Andrej in Sterman Jan., Slavič Jože, Belec Ant., Kegl Marko, Žnidarič Fr., učenci V. razr. pri Sv. Križu blizu Ljutomera; Josin

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 78, v Ljubljani.